

Foto: Maria Hemlin Pälje

Läkarförbundets ordförande Eva Nilsson Bågenholm debatterar. Till höger Anna Ekström, ordförande Saco.

Åtgärder i skolan kan minska andelen överviktiga barn

Politikerna cirklade runt godisförbud på skolorna som katten kring het gröt, när Läkar-, Tandläkar- och Vårdförbunden höll seminarium om barns kost i skolan.

Seminarier i Almedalen, en fortsättning på de tre förbundens arbete att hindra en ohälsosam livsstil bland barn, inleddes av Claude Marcus, professor vid Karolinska institutet och chef för Rikscentrum för överviktiga barn. Han berättade att andelen överviktiga 7-åringar i Stockholm stigit från 7,6 procent 1989 till 18,4 procent 2003. Samtidigt visar amerikanska studier att svår fetma i 20-årsåldern kan förkorta återstående livslängd med 13 år.

– Det här kan bli den första generationen barn som får en kortare medellivslängd än sina föräldrar, sa Claude Marcus.

I STOPP (Stockholm Prevention Obesity Project), ett projekt med 6–10-åringar, som Claude Marcus lett, införde några skolor i Stockholm mer hälsosam kost. Bullar, saft och godis togs helt bort. Efter fyra år hade andelen överviktiga barn sjunkit från 22 till 16 procent, medan den stigit från 18 till 21 procent i kontrollskolorna. Enligt en föräldraenkät

verkade projektet också medföra att bättre mat serverades hemma.

– Om de offentliga aktörerna tar ansvar blir det lättare för föräldrarna, sa Claude Marcus.

Så långt verkade allt enkelt. Därefter förflyttades seminariet från Kårhuset till Vårdförbundets vårdmötesplats, där det blev lätt lunch och utfrågning av två suppleanter i Riksdagens socialutskott, Rosita Runegrund (kd) och Per Svedberg (s).

Förgäves försökte deltagarna få politikerna att ta ställning för godisförbud i skolan.

– Det behövs ett nationellt regelverk om vad som ska serveras på skolorna och vad som inte ska finnas där, sa Claude Marcus.

Rosita Runegrund och Per Svedberg pratade om information till föräldrar, utbildning av politiker och ändrade

Rosita Runegrund (kd) och Per Svedberg (s).

Foto: Maria Hemlin Pälje

kommunala prioriteringar.

Anna Ekström, ordförande i Saco, trodde att med ett budskap som Runegrunds och Svedbergs skulle vi fortfarande vara utan bilbältes tvång.

Rosita Runegrund menade att det egna ansvaret för vad man plockar i sig aldrig kan tas bort.

Per Svedberg tyckte att pengar till utbildning av elever, föräldrar och skolpersonal ska komma uppifrån, inte regler.

– Vi vet redan idag att det är ett problem, sa Läkarförbundets ordförande Eva Nilsson Bågenholm. Vi vet att det kostar i sjukvården, och belastar våra gemensamma pengar. Varför är det så svårt att förbjuda läsk och godis i skolan?

Men politikerna fortsatte cirkla runt godisförbudet som katten kring het gröt.

Det närmaste Rosita Runegrund kom var att hon tyckte att man kan införa godisförbud på skolor på lokal nivå, men inte på riksnivå.

– Vi vet att vi har ett problem, men inte hur vi åtgärdar det. Är lösningen den att förbjuda godis, då kanske man måste lagstifta, sa Per Svedberg till slut.

Karin Bergqvist

Kortare köer med bättre samordning

Bristen på samordnade insatser för äldre leder till resursslöseri. Många 80-plussare hamnar i akut-sjukvården. En enda läkare bör ha helhetsbilden.

Det menade Barbro Westerholm, riksdagsledamot (fp), under Läkarförbundets Almedalsseminarium om närsjukvård »Vårdköerna måste bort«.

Westerholm tror på närsjukvård med allmänläkare som bas och specialister knutna till vårdcentralen.

Seminarier mynnade ut i frågan om huruvida gott ledarskap och bra processer, utan tillskott av pengar, räcker för att få bort köer, vilket flera exempel visat.

– Alla goda exempel utelämnar inte att det behövs mer resurser till sjukvården, sa Marie Wedin, förste vice ordförande i Läkarförbundet och ordförande i Sjukhusläkarför-

eningen.

– Om vi skriver ut läkemedel på rätt sätt och förebygger fallolyckor för äldre kommer miljarderna till sjukvården, sa Barbro Westerholm.

Benny Ståhlberg, andre vice ordförande i Läkarförbundet och ordförande i Distriktsläkarförbundet, ansåg att landstingen inte satsat tillräckligt på primärvården.

– Så länge det finns effektiviseringsmöjligheter kan vi inte i första hand prata om pengar, sa Ellen Hyttsten, avdelningschef, Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

Karin Bergqvist

Läs om Läkarförbundets närsjukvårdsprogram i LT nr 18/2006.

Barbro Westerholm

Foto: Maria Hemlin Pälje